

Sygnatura akt: XI GC 1379/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Mariusz Zawicki

Protokolant: Maciej Żuchowski

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2017 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko (...) spółka akcyjna w K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.386 (dwa tysiące trzysta osiemdziesiąt sześć) złotych i 73 (siedemdziesiąt trzy) grosze z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 2 października 2016 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.017 (jeden tysiąc siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt: XI GC 1379/17

Sprawa rozpoznana w postępowaniu uproszczonym.

UZASADNIENIE

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. złożyła pozew przeciwko (...) spółce akcyjnej w K. o zapłatę kwoty 2.386,73 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 1 października 2016 roku do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu.

Powód wskazał, że na zlecenie pozwanego wykonał przewóz zagraniczny. Powód wykonał umowę, pozwana złożyła reklamację ale niezgodną z zasadami wynikającymi z CMR. Pozwany nie zapłacił powodowi wynagrodzenia za przewóz.

W sprawie wydano nakaz zapłaty (karta 41).

W sprzeczności od nakazu zapłaty (karta 45) pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz, od powoda kosztów procesu.

Pozwana wyjaśniła, że powódka nie wykonała umowy. Dalej wskazano, że towar, kilka dni po upływie umówionego terminu, dostarczono pod niewłaściwy adres. Pozwana składała reklamację, której powódka nie uznała. Pozwana dążąc do polubownego rozwiązania sporu potrąciła z wynagrodzenia pozwanej kwotę 1.079,05 złotych. Pozwana powołała się na art. 29 CMR.

W piśmie z dnia 26 października 2017 roku (karta 59) powódka podtrzymała dotychczasowe stanowisko. Powód wskazał, że dostarczył przesyłkę do umówionego odbiorcy, stąd należy mu się fracht. Pozwany nie wykazał skutecznego potrącenia. Pozwany nie wykazał, aby odbiorca przesyłki poniósł szkodę, dodatkowo podniósł, że pozwany wadliwie interpretuje art. 29 konwencji CMR. Pozwany nie wykazał, aby on sam poniósł jakąkolwiek szkodę, nie wykazał jej wysokości.

W piśmie z dnia 22 listopada 2017 roku (karta 66) pozwana wskazała, że powodowi, z uwagi opóźnienie w wykonaniu zobowiązania, przypisać należy co najmniej rażące niedbalstwo. Szkoda polega na tym, że pozwana nie otrzymała pełnego (a obniżone) wynagrodzenia za usługę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie przewozów. (...) spółce akcyjnej w K. jest następcą prawnym (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K., z którą połączył się w trybie art. 492 § 1 pkt 1 kodeksu spółek handlowych przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej do spółki akcyjnej (przejmującej).

Niesporne.

W dniu 25 sierpnia 2016 roku, na podstawie zlecenia transportowego (zamówienia dostawy (...)) B. (...) zlecił spółce (...) wykonanie przewozu na trasie z W. do miejscowości S. w Norwegii. Strony umówiły się na wynagrodzenie za przewóz w wysokości 676,50 euro, płatne w złotych polskich według średniego kursu NBP z dnia poprzedzającego wystawienie faktury. Przewoźnik przyjął zlecenie. Przesyłkę przewiózł do magazynu zbiorczego a ostatecznie trafiła ona do odbiorcy po upływie ustalonego przez strony terminu. Przesyłka miała być dostarczona w dniu 31 sierpnia 2016 roku, dostarczono ją zaś w dniu 6 września 2016 roku. W związku z wykonaniem zlecenia, przewoźnik w dniu 31 sierpnia 2016 roku wystawił fakturę VAT za przewóz na kwotę 2.386,73 złotych wraz z podatkiem VAT z terminem zapłaty do dnia 30 września 2016 roku. Spółka (...) nie uiścił wynagrodzenia określonego w fakturze.

Niesporne a ponadto dowody:

- faktura, karta 9, karta 16 z dowodem odbioru, karta 17-18;
- warunki dostawy, karta 10l;
- list CMR, karta 11, karta 15;
- dokument wywozowy, karta 12;
- zeznania świadka M. K., karta 69 – 70;
- zeznania przedstawiciela pozwanego R. M., karta 71 – 72;

Przewoźnik wystosował wezwanie do zapłaty z dnia 6 marca 2017 roku. Otrzymawszy wezwanie zlecający przewóz stwierdził, że umowy nie wykonano w ogóle. W piśmie wezwano przewoźnika o korektę kwoty z faktury o kwotę 1.079,05 złotych w związku z kompensatą. Pismo adresowane było do pełnomocnika przewoźnika – P. P..

Dowód:

- wezwanie, karta 39 z dowodem nadania karta 40;
- pismo, karta 49 z dowodem nadania, karta 50;

Wiadomością e-mail spółka (...) złożyła spółce (...) w dniu 6 października 2016 roku reklamację powołując się na nieterminową dostawę przesyłki. W dokumencie – e-mail wniesiono o korektę faktury.

Dowód:

- e-mail, karta 14, 19;

Pełnomocnik P. P. posiada pełnomocnictwo procesowe do reprezentowania (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w C. oraz ograniczone pełnomocnictwo materialne, z umocowanie do składania oświadczeń o potrąceniu.

Dowód:

- pełnomocnictwo, karta 7;

W dniu 30 listopada 2016 roku (...) spółka akcyjnej w K. wystawiła wobec (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w C. notę obciążeniową na kwotę 1.079,05 złotych tytułem obciążenia za nieterminową dostawę towaru. (...) spółka akcyjnej w K. wystawiła pismo „kompensatę” z dnia 30 listopada 2016 roku na wyżej wskazaną kwotę wskazując na kompensatę wzajemnych roszczeń w myśl art. 498 i 499 k.c.

Dowód:

- nota, karta 51;

(...) spółka akcyjnej w K. otrzymała od odbiorcy przesyłki tylko część umówionego wynagrodzenia, pomniejszoną o kwotę 1.079,05 złotych. Był to skutek wcześniejszej rozmowy przedstawiciela B. (...) i odbiorcy towaru, gdzie spółka powiadomiła, że pobierze całego umówionego wynagrodzenia z uwagi na opóźnienie w dostawie.

Dowód:

- zeznania świadka M. K., karta 69 – 70;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne.

Mając na uwadze twierdzenia i zarzuty stron, niespornym był fakt zawarcia umowy między stronami, jej warunki i treść. Niesporny był fakt dostarczenia towaru po umówionym w zleceniu terminie. Sporny był fakt możliwości obciążenia powoda karą (kompensatą) tak co do zasady, jak i co do wysokości. Sporna była również kwestia skuteczności ewentualnego potrącenia.

Powód domaga się od pozwanego zapłaty w związku z realizacją umowy przewozu międzynarodowego. Transport odbył się na drodze z miejscowości w Polsce do miejscowości w Norwegii. Za podstawę prawną orzekania w niniejszej sprawie należało przyjąć konwencję o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49, poz. 238 - dalej konwencja CMR). Zgodnie z art. 1 konwencji CMR stosuje się ją do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. W związku z tym przepisy konwencji CMR znajdują zastosowanie do łączącego strony stosunku prawnego i mają pierwszeństwo przed przepisami prawa krajowego.

Jednakże należy podkreślić, iż co do kwestii nieuregulowanych w konwencji stosuje się przepisy ustawy polskiej regulującej umowę przewozu, którymi są kodeks cywilny oraz ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz.U. z 2012 r. poz. 1173). Sama ustawa prawo przewozowe stanowi w art. 1 ust. 3, iż jej przepisy stosuje się do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej. Wreszcie w zakresie nieuregulowanym w ww. aktach prawnych znajdują zastosowanie kodeksu cywilnego regulujące umowę przewozu (art.

775 k.c.). Zgodnie zaś z art. 774 k.c. Przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem osób lub rzeczy.

Sąd ustalając stan faktyczny oparł się na dokumentach, których żadna ze stron nie kwestionowała. Niesporny był również fakt dostarczenia towaru, choć z opóźnieniem. Powódka nie otrzymała wynagrodzenia o ogóle. Odnieść należy się w tym miejscu do zarzutów i wniosków pozwanej, która wskazywała, że umowa nie została wykonana. Sąd ustalił, że umowa została wykonana, choć nie został spełniony warunek dostarczenia przesyłki w umówionym terminie. Z jednej strony pozwany wnosi na oddalenie powództwa z drugiej zaś powołuje się na swoją stratę w kwocie 1.079,05 złotych. W przedprocesowej korespondencji stron pozwana wnosiła o korektę spornej faktury właśnie o tę kwotę. Stąd należy podkreślić niekonsekwencję w stanowisku pozwanej. Skoro zatem umowa została wykonana, co wykazał powód. Wyjaśnienia wymaga zatem fakt, czy pozwana była uprawniona do „pomniejszenia” wynagrodzenia powódki o kwotę objętą przedmiotem sporu.

Stosownie do treści art. 23 ust. 5 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 roku – w razie opóźnienia dostawy, jeżeli osoba uprawniona udowodni, że wynikła stąd dla niej szkoda, przewoźnik obowiązany jest zapłacić odszkodowanie, które nie może przewyższyć kwoty przewoźnego. Wobec brzmienia przywołanej normy oraz normy art. 40 ust 1 konwencji, stanowiącej, że z zastrzeżeniem postanowień artykułu 40 jest nieważna i pozbawiona mocy każda klauzula, która pośrednio lub bezpośrednio naruszałaby postanowienia niniejszej Konwencji, nieważność takich klauzul nie pociąga za sobą nieważności pozostałych postanowień umowy wynika, że na gruncie konwencji CMR zastrzeżenie kary umownej nie jest skuteczne.

Stąd przejść należy na przepisy wyżej opisane. Na gruncie zarzutów powoda, w kontekście brzmienia cytowanej normy art. 23 ust. 5 Konwencji CMR podmiotem uprawnionym do żądania odszkodowania za szkodę spowodowaną opóźnieniem w doręczeniu przesyłki, w myśl normy art. 75 ust. 3 pkt 2 litera b byłby podmiot niebędący stroną niniejszego procesu – a jest nim podmiot wymieniony w zleceniu i liście przewozowym (odbiorca przesyłki w Norwegii). Taki zaś podmiot żadnego roszczenia wobec powoda nie zgłosił. Stąd powództwo podlegało zasądzeniu w całości. Nie mniej jednak sąd dodatkowo argumentuje rozstrzygnięcie w poniższy sposób.

Wobec niepełnego uregulowania stosownych instytucji (jak choćby odszkodowanie) przejść należy na grunt przepisów prawa krajowego w zakresie częściowo kontraktu, jak i deliktu. Niniejsze stanowi o legitymacji pozwanej do dochodzenia odszkodowania od powódki a zatem skutecznego potrącenia wierzytelności wzajemnej (powstałej z tytułu szkody).

Zgodnie z treścią art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. W myśl § 2 przywołanej normy - wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Norma art. 499 k.c. stanowi, że potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie.

Rzeczą sądu było zatem ustalenia skuteczności potrącenia. Do złożenia oświadczenia o potrąceniu materialnoprawnego nie doszło. Oświadczenie o potrąceniu stanowiło załącznik do odpowiedzi na wezwanie do zapłaty kierowane do adwokata P. P., który miał pełnomocnictwo do składania oświadczeń o potrąceniu (karta 7).

Dodatkowo skuteczność potrącenia zbadać należy w świetle zarzutów strony powodowej wyartykułowanych w piśmie z dnia 26 października 2017 roku (karta 59). Powód podniósł wprost, że pozwany nie udowodnił aby wskutek opóźnienia w dostarczeniu przesyłki sam poniósł szkodę, która stanowiłaby następstwo szkody odbiorcy.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego sąd wskazuje, że okoliczności te nie zostały wykazane przez pozwanego. Samo złożenie oświadczenia o potrąceniu nie przesądza o jego skuteczności. O ile w istocie opóźnienie w dostawie nastąpiło, to jednak miało ono wywołać określone i konkretnie finansowo wymierne konsekwencje.

Nie sposób ustalić ich na podstawie zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego. Strona pozwana przedstawiła dowód z zeznań świadków na okoliczność pomniejszenia wynagrodzenia pozwanej o kwotę 1.079,05 złotych. Jak jednak wynika to z zeznań świadka M. K. (karta 70) fakt pomniejszenia wynagrodzenia pozwanej wynikał z propozycji pozwanej (karta 70 trzecia linijka zeznań od dołu strony licząc). Świadek i przedstawiciel pozwanej spółki nie byli w stanie wskazać jak wyliczono przedmiotową kwotę. Pozwana nie przedstawiła swojej umowy z odbiorcą przesyłki z której to umowy wynikać miało jej wynagrodzenie, nie wykazała też za pomocą dokumentu, że otrzymała niższe od umówionego wynagrodzenie. W takim układzie, przyjmując bezkrytycznie sam fakt obciążenia pozwanej pewnymi kosztami za zasadny (co do zasady i co do wysokości) pozbawionoby powoda możliwości ustalenia zasadności takiego obciążenia tak co do wysokości jak i co do zasady. Brak jest dokumentów źródłowych na okoliczność ustalenia tak zasady jak i wysokości kwoty obciążenia, którą to kwota miała być obciążona pozwana spółka przez jej kontrahenta.

Rację ma powód, że pozwany, składając reklamację, dotrzymał termin 21 dni. Złożona reklamacja miała formę nie pisemną (w rozumieniu przepisów CMR) lecz wysłano wiadomość elektroniczną e-mail).

Rację ma powód, że brak jest podstaw do powoływania się na treść art. 29 ust 1 Konwencji CMR. Przepis ten bowiem wskazuje na powstanie szkody, która miałaby powstać na skutek złego zamiaru przewoźnika, które, według prawa obowiązujące w miejscu prowadzenia sprawy sądowej uważane jest za równoznaczne ze złym zamiarem. Konwencja nie przewiduje domniemań dotyczących wyżej przywołanych przesłanek zastosowania art. 29. Sąd podziela stanowisko powoda, że znaczenie art. 29 ust. 1 Konwencji CMR jest tylko takie, że wyłącza te postanowienia rozdziału IV Konwencji CMR zatytułowanego „Odpowiedzialność przewoźnika”, które wyłączają, albo ograniczają jego odpowiedzialność albo które przenoszą na drugą stronę ciężar dowodu. Art. 30 ust. 3 Konwencji CMR znajduje się zaś w rozdziale V konwencji „Reklamacje i roszczenia”. Stąd art. 29 CMR znajduje zastosowanie do takich postanowień Konwencji, jak zawarte w art. 18 ust. 2 czy 23 ust. 3 Konwencji a nie wpływa na zastosowanie art. 30 ust. 3 Konwencji.

Pomimo twierdzeń pozwanej, brak jest podstaw ku temu, aby powodowi przypisać co najmniej rażące niedbalstwo. Jak zeznał świadek (kart 70), towar ostatecznie trafił do miejsca przeznaczenia 4-5 dni po umówionym terminie, kontakt z powodem choć utrudniony, to jednak był.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w wyroku. Orzeczenie o odsetkach oparte jest o normę art. 481 k.c. i art. 4,6, 8 i 11 b ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Powód sprawę wygrał w całości, stąd koszty procesu zasądzono na jego rzecz od pozwanej w myśl normy art. 98 k.p.c. Na koszty te składa się opłata od pełnomocnictwa 17 złotych, opłata od pozwu 30 złotych i wynagrodzenie adwokata – pełnomocnika w kwocie 270 złotych (§2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie).

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)
4. (...)